

et kort og meget indholdsrigt Ord. Han sagde nemlig dengang: at han vilde ved 2den Behandling gjøre sig Flid for, at vi ikke skulde komme til at antage en Lov, „som atter stiller sig paa Siegfried von Lindbergs Standpunkt, der altid vil sig „so ein Ding haben.“

Jeg troer, at dette er et Ord, der fortjener at lægges Mærke til. Det er en indholdsrig og frugtbar Betragtningmaade af vore Forhold, som her ligger til Grund, og jeg vil tillade mig at pege hen til, hvor langt en saadan Betragtning ikke alene kan, men ogsaa maa føre os (Hør!), naar vi ville være nogenlunde consequente. Vi ere f. Ex. paa dette Sted saaledes situerede, at vi ikke kunne vende os til nogen Side, uden at støde paa meget kostbare og storartede Anlæg, som man kan sige i Grunden vilde passe bedre for større og mægtigere Stater end Danmark (Hør!), men som det danske Folk nu engang er i Besiddelse af. Der er til den ene Side denne lange dobbelte Række af Binduer, bag hvilke vi — den ærede Rigsdagsmand vil mene med Undseelighedsfølelse — maae tilstaae, at Fortidens Konger have overleveret os et af de største og ypperste Bibliotheker i Europa. Ville vi gaae til den anden Side, breder det store Pallads sig, hvor Sal efter Sal, igjennem alle Stokværk, ikke huse Andet end kostbare videnffabelte eller konstneriske Samlinger, som ikke bringe nogen Rente, som indtage en stor og kostbar Plads, og som kræve aarlige Tilskud. Naar vi nu ville vedligeholde disse Samlinger, skulle vi da ogsaa siges at staae paa Siegfried von Lindbergs Standpunkt, der vil sig „so ein Ding haben“? Den ærede Rigsdagsmand, og flere med ham, ville maaskee afvise en saadan Sammenligning. Men jeg kan ikke lade en saadan Afvisningspaaastand gjælde; jeg troer ikke, den kan gives Medhold efter den Beviisførelse, som den samme ærede Rigsdagsmand oftere gjør Anvendelse af. Det kan ikke nægtes, at disse Bibliotheker, Myntcabinetter, Samlinger for Videnskab og Kunst virke i en for største Delen indfranket Kreds; ja, det kan ikke engang forfølges, at de, som bruge saadanne Samlinger, høre for den allerstørste Deel til de Folk, som have modtaget deres Dannelse i de lærde Skoler; men vi vide, hvorledes disse Folk skulle

ansees; vi have nylig hørt, at, om de endogsaa kunne have begyndt ganske upaaafageligt, end de dog med at blive „stærke Støtter for Ufriheden“. Er der derimod noget Anlæg, der tillæder fri og aaben Benyttelse for alle Stænder og alle Classer, da er det saadanne, hvor Naturen kommer os imøde i ved Konsten forskønnede Træk; og, er der nogen Kunst, som aabner Leilighed til Anvendelse i det Store og det Smaa, Landet over, fra Herregaardshaven til Bondehaven, da er det Havekonsten, og det ikke blot den nyttige, men ogsaa den skønne Havekonst. Men denne Kunst maa, ligesom enhver anden Kunst, have sin Spidse i et Monsteranlæg, som udtræver en Mand af Faget af anerkjendt Dygtighed, fra hvis Veiledning der kan udgaae Elever, som kunne virke i samme Land, efter formindsket Maalestof, i alle Retninger.

Men det er overhovedet — mener jeg — i høieste Grad forfejlet, naar man arbejder paa at bringe et Folk til at betragte sig selv med medlidende Bine, bringe det til at foreholde sig selv, om det ikke spiller en latterlig Rolle, naar Talen er om at bevare og vedligeholde, hvad det engang er i Besiddelse af, og hvad der fortjener at bevares. Den Dekonomisering, hvorpaa Rigsdagen skal foregaae Folket med sit Exempel, er den, der stiller os af med det Værdiløse, men holder fast ved det Værdifulde og Skønne, som engang er blevet Folkets Arv og Gie, og freder om det, men paa den meest huusholderiske Maade, som kan bestaae med den tilbørlige Vedligeholdelse. Det er dette, Lovudkastet har for Øie, og de Forandringer, Udvalget har foreslaaet, ere ganske i Lovudkastets Aand, saaledes at man har stræbt at bevare de offentlige Stats haver, men at bevare og vedligeholde dem med den mindst mulige Udgift. Vil man gjøre en Overregning, vil man finde, at det Beløb, der er foreslaaet, danner en meget stærk Modsetning til det, der tidligere er anvendt paa disse Anlæg.

Udsættelse: Det var mig meget hjært, at det ærede Medlem fik Ordet paa dette Stadium og udtalte sig saa fuldstændigt, som han gjorde. Der er vistnok hverken i denne Retning, eller i mange andre Retninger, saa